

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
pirkanmaa@sl.fi

PIRELY/1786/2022

MIELIPIIDE

5.12.2022

Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistykset:

Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry
c/o pj. Marko Jaakkola
Jaakkolankatu 5 A
37120 Nokia
nokianluonto@gmail.com

Kyrön luonto ry
% pj Jussi Niinenmaa
Säästötie 6 A 6
39200 Kyröskoski
kyron.luonto@gmail.com

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
% pj Arja Pihlaja
Ailinkuja 6
39700 Parkano
arja.pihlaja@ysy.fi
ysyposti@ysy.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ry
% Hannu Raittinen
Rengintie 2
33470 Ylöjärvi
hannu.raittinen@raittinen.fi

Pirkanmaan ELY-keskus
PL 297
33101 Tampere
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

**ASIA: Mielipide PIRELY/1786/2022 Fingrid Oy:n
Kristiinankaupunki-Nokia 400 + 110 kilovoltin
voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta**

VIITE: Kuulutus 4.11.2022

Kiitämme lausuntopyynnöstä. Lausumme mielipiteenämme Fingrid Oy:n Kristiinankaupunki-Nokia voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

(YVA) seuraavaa. Ympäristövaikutusten arvioinnin on laatinut FCG Finnish Consulting Group Oy.

Kiinnitämme huomiota erityisesti hankevaihtoehtojen luonto- ja ympäristövaikutuksiin ja esitämme uusia linjausvaihtoehtoja tarkasteltaviksi.

Ryhmittelemme tässä esityksessä esiin nostettavat asiat ensin alueittain pääotsikoiden 1 ja 2 alla. Otsikon 3 alla nostamme esiin pohjavesiin liittyviä selvitystarpeita.

1. Fingrid Oy:n Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen linjauksen ympäristövaikutukset Pinsiönlähteeseen ja lähteestä alkavaan Pinsiön-Matalusjokeen, uuden linjausvaihtoehdon tarve ja Nokian Kaakkurijärvien läheisyydessä olevan linjausvaihtoehdon siirto.
2. Parkanon kaupungin alueella olevien vaihtoehtolinjausten ongelmat ja pyyntö selvittää uusi linjausvaihtoehto.
3. Pohjavesien suojeluun sekä maa- ja kallioperään liittyvät kysymykset kantaverkon rakentamisen alueella.

1. Nokian Pinsiönlähteen ja Pinsiön-Matalusjoen sekä Nokian Kaakkurijärvien läheisyydessä olevat johtokäytäväsuunnitelmat

1.1. Pinsiönlähde, Pinsiön-Matalusjoen raakku ja johtokäytävän sijainti

Hämeenkyrön, Nokian ja Ylöjärven kuntien liittymäkohdassa sijaitseva Pinsiönlähde kokoaa vetensä lähteen pohjoispuolella olevalta Pinsiönkankaan pohjavesialueelta. Pohjoiskärjessä Pinsiön-Matalusjoen Natura 2000-alue (FI0356004) sijoittuu Nokian ja Ylöjärven kuntien rajan jakamalle lähdealueelle. Etelään mennessä Natura-alue on Nokian kunnan alueella ja Oksilammesta Jokinenjärveen alue kulkee Pinsiön-Matalusjoessa Hämeenkyrön ja Nokian kuntarajan jakamana. YVA-selostuksen mukaan luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi tullaan laatimaan Pinsiön-Matalusjoen Natura 2000-alueelle, koska johtokäytävä sivuaa sitä välittömällä etäisyydellä.

Pinsiön-Matalusjoen yksityinen suojelualue (YSA200436) sijaitsee YVA-arviointiohjelman mukaan vain viiden metrin etäisyydellä suunnittelusta voimajohdosta. Ylä-Pinsiön lähdelehdon yksityinen luonnonsuojelualue 2 (YSA043308) on 20 metrin etäisyydellä suunnittelusta voimajohdosta. Lähteikköluontotyytit ovat Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisia (EN) luontotyyppiä. (Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018).

Pinsiönlähteestä lounaaseen ja länteen virtaa 13 kilometrin pituinen Pinsiön-Matalusjoki, joka on huomioitu yhtenä hankealueen huomattavista virtavesistä. Sen sijaan joessa elävää jokihelmisimpukkaa (*Margaritifera margaritifera*), ja sen väli-isäntää purotaimena (*Salmon trutta f. fario*) ei ole ollut Lapväärtinjoen raakkuesintymän tavoin tiedossa.

Jokihelmisimpukka, eli raakku, on erityissuojeltu laji, jonka suojelua koskevat asiakirjat löytyvät alla olevasta luettelosta:

- *Erityisesti suojeltavat lajit (LSA 1997/160, liite 4 2021/521)*
- *Koko maassa rauhoitetut eläinlajit (LSA 1997/160, liite 2a 2021/521)*
- *EU:n luontodirektiivin II-liite*
- *EU:n luontodirektiivin V-liite*
- *EU:n luontodirektiivin liite II, Suomen Natura-lajit*
- *Kiireellisesti suojeltavat lajit (SYKE 2020)*

Pidämme Pirkanmaan maakunnan ja Etelä-Suomen arvokkaimman eliölajin jokihelmisimpukan sekä purotaimenen, eli tammukan puuttumista YVA-arviointiohjelmasta vakavana puutteena, joka tulee korjata. Haluamme tuoda esiin, että samoin kuin Lapväärtinjoella, Pinsiön-Matalusjoen jokihelmisimpukka ja purotaimen tarvitsevat ympärivuotisesti viileää vettä, jonka lämpötilan tulee pysyä 18 ° alapuolella.

Uskomme, että yhteysviranomaisen hankerahoituksesta päättävänä tahona on hyvin tietoinen Pinsiön-Matalusjoella käynnissä olevasta kuusivuotisesta EU:n LIFE-rahastosta rahoitetusta LIFE Revives -hankkeesta¹. Hankkeen tavoitteena on raakun ja purotaimenen joen ekologisen tilan parantaminen sekä raakun ja purotaimenen elinympäristöjen elvyttäminen. Hanketta koordinoi Jyväskylän yliopisto ja toteuttaa Pirkanmaalla Pirkanmaan ELY-keskus.

Raakku ja purotaimen ovat säilyneet Pinsiön-Matalusjoessa jääkauden päättymisestä alkaen. Molempien lajien elinehtona on Pinsiönlähteen viileä ja happirikas pohjavesi. Raakku on maailman vanhimmaksi, Suomessakin jopa 200-vuotiaaksi elävä eläinlaji. Lähteen ympärillä oleva puusto pitää yllä veden laadulle välttämätöntä varjostusta, viileyttä, vesikasvillisuutta ja muuta eliölajistoa. Lohikalana purotaimenen on todettu nousevan lähteelle saakka.

Jos voimajohto rakennetaan Fingridin YVA:ssa esitetyllä tavalla Pinsiönlähteen vaikutuspiiriin 50 metrin etäisyydelle lähteestä, se edellyttää voimajohtoon länsipuolen puuston hakkuuta lähdeä ympäröivältä Natura 2000- ja luonnonsuojelualueelta. Puuton aukko ulottuisi jopa 80 metriin saakka voimajohtosta. Lisäksi on huomioitava, että hakkuun haihduttava ja lämmittävä vaikutus ulottuisi 30 metriä kauemmas hakkuun rajalta.

Aukon seurauksena lähteen pienilmasto muuttuisi, haihdunta lisääntyisi, vesi lämpenisi, lähteellä elävä eliölajisto taantuisi ja veden hyvä tila huonontuisi. Kuivuminen vaikuttaisi joen vesiekosysteemiin ja myös raakun ja purotaimenen selviämiseen.

Pahimmillaan haihtuminen aiheuttaisi joen kriittistä vähävetisyyttä ja jopa kuivumista, jota on jo koettu 2010-luvun kesien helteisinä kausina ilmastonmuutoksen vaikutuksesta. Tulevaisuudessa kuivat ja kuumat kesät yleistyvät luontoon kohdistuvine vakavine seurauksineen. Tämä on tarpeen ottaa huomioon raakun kaltaisen korvaamattoman lajin elinympäristöä koskevissa suunnitelmissa.

¹ <https://www.ely-keskus.fi/-/jokihelmisimpukan-elinoloja-parannetaan-miljoonarahoituksella-pirkanmaalla-pirkanmaa->

Emme pidä hyväksyttävänä, että suunniteltu rakennushanke tekee käynnissä olevan elvyttämishankkeen onnistuneen toteuttamisen mahdottomaksi. LIFE-hankkeen tavoitteet tulee huomioida täysimääräisesti sekä rajoittavana tekijänä ja tehdä voimajohdolle uusi paremmin arvioitu linjaus.

Vaihtoehtona esitämme, että voimajohto linjataan kulkemaan Hämeenkyrön Pentinmaalta lounaaseen Paskolamminmaan länsipuolitse ja siitä Niittukorven yli Ylä-Pinsiön länsiosan asutus kiertäen. Täältä linjaus kulkisi etelään Oksilammenkulmalle, jossa se yhtyisi siellä suunniteltuun Ala-Pinsiön asutuksen kiertoan. Näin vältetään Pinsiönlähteeseen ja Pinsiön-Matalusjokeen kohdistuvilta haitoilta ja riskeiltä ja turvataan näiden elinympäristöjen ja merkittävien eliölajien elinkelpoisuuden säilyminen. Liitteet 1a. ja 1b.

Pinsiönlähteen vaikutuspiiriin pystytettävät voimajohtopylväät tarvittavine kaivauksineen, läjityksineen ja maansiirtotöineen aiheuttaisivat riskejä sekä lähteelle, että sen alapuoliselle jokivesistölle.

Suunnitelmassa voimalinjalle on esitetty läntistä vaihtoehtoa Oksilammenkulman ja Ala-Pinsiön asutuksen kierrolle. Pinsiön-Matalusjoen ylittävien voimajohtopylväiden sijoittelussa on arvioitava niiden vaikutus joen tilaan.

Hankkeen vaikutukset jokihelmisimpukkaan ja purotaimeneen on tarpeen selvittää koko Fingridin voimajohtoa koskevalta Pinsiön-Matalusjoella valuma-alueelta.

1.1. Heinijärven ylityksen kierto Kaakkurijärvien Natura-alueella

Lisäksi Nokian Kaakkurijärvien Natura 2000-alueeseen (FI0333004, SAC/SPA) kuuluvan Heinijärven sekä Alinenjärven ympäristössä on esitetty vaihtoehtoista linjausta näiden länsipuolelta. Kannatamme tätä luonnonsuojelluisin perustein esitettyä vaihtoehtoa. Nokian Kaakkurijärvet on myös MAALI-, eli maakunnallisesti tärkeä linnustoalue. Esitetty Y-A vaihtoehto kulkee Tampere-Porintien pohjoispuolella sijaitsevan Heinilammin yli. Työssä tulee välttää Heinilammin itään laskeviin virtaamiin kohdistuvia haittoja. **Liite 2.**

2. Parkanon uudet kantaverkkokäytävät ja uusi linjausvaihtoehtoesitys

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry. näkee merkittäviä ongelmia molempien Parkanon kaupungin alueelle suunniteltujen Fingridin kantaverkkolinjausten suhteen. Huomautamme, että täysin uusista kantaverkkokäytävistä aiheutuu merkittävää haittaa luonnolle, ympäristölle ja kiinteistönomistajille, sillä uusien kantaverkkokäytävien kilometrimäärä Parkanon alueella on ympäristövaikutusselostuksen mukaan erittäin huomattava osa koko hanketta. Tästä syystä myös palaute Parkanosta tulee ottaa asian vaatimalla vakavuudella ja herkkyydellä huomioon.

1.2. Uusi vaihtoehtoinen linjaus

Parkanossa on syntynyt varsin yksimielinen käsitys siitä, että ehdotusten rinnalle tarvitaan paremmin ympäristöä, luontoa ja muita olosuhteita huomioiva kantaverkkolinjaus ja myös yhteinen käsitys siitä, mistä kantaverkkolinjaus voisi erkaantua lännen suuntaan vähimmin vaurioin.

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys yhtyy näkemykseen, jonka mukaan Parkano-Karvia osuuden erkaantumispiste ja sähköasema parhaimmin sijoittuu Parkanon rautatieaseman yhteyteen ja sieltä länteen suuntautuvana uutena johtokäytävänä. Pyydämme, että uusi vaihtoehto tutkitaan ja tarkastellaan sen toteuttamiskelpoisuus. Perustelemme vaihtoehtoa ja sen mahdollista asettumista maastoon perusteltuamme ensin esitettyjen vaihtoehtojen ongelmallisuutta ja miksi ne pitäisi poistaa.

1.3. Pohjoinen linjaus

YVA-ohjelmassa esitetty pohjoinen linjaus rikkoo monimuotoisuuden ydinalueita sijoituessaan Alkkiannevan, Karvian ja Parkanon rajalla olevan Lylynevan ja Alkkiantien pohjoisen puolen soidensuojeluohjelmiin kuuluvien tärkeiden soidensuojelun täydennysalueiden ja ennallistamisen kohteina olevien alueiden läheisyyteen. Kantaverkkolinjaus tuo niin ikään vielä tuulipuistohankkeen lisäksi uuden maisemaelementin Geopark- ja luontomatkailukohteiden, virkistysalueiden ja asutuksen läheisyyteen. YVA-ohjelman selvitystyön yhteydessä ei selvästi ole ollut tietoa Geopark-statuksesta ja sen arvokohteista.

Alkkianvuoren (myös Luontohelmi-kohde) osalta, pohjoinen kantaverkkolinjaus merkitsee maisemallisesti tärkeän ja vuorelta avautuvan suunnan rikkoutumista. Suunnittelussa olevan Takakangas-Pihlajaharjun näkyvyysvaikutukset tuntuvat jo muihin ilmansuuntiin ja kylämaisemiin ja siten avautuvan suunnan varjeleminen on erinomaisen tärkeä matkailu- ja luontokohteen ja sen virkistysreittien kannalta. Uusien ja parempien linjausten määrittäminen pohjoisen vaihtoehdon kohdalla olisi vaikeata.

Metsähallituksen jo suojelutaseeseen siirtämä Plakkarilammen-Lätäkkölammen soidensuojelun täydennysesityskohde ja Suomi 100 -kohde erittäin uhanalaisine suotyypeineen sijoittuu yhdessä Alkkiannevan ja Lylynevan kanssa alueelle, jolla pesii uhanalainen vaarantunut (VU) riekko (*Lagopus lagopus*). Kohteet rajoittuvat sekä Parkanon kaupungin että Karvian kunnan rajoille.² Alue on Fingridin omissa taustakartoissa niin ikään merkitty inventoiduksi ja arvokkaaksi luontokohteeksi.

Alkkian- ja Lylynevojen riekkoalueilta ja niiden läheisyydestä on tuoreita havaintoja keväältä 2022 (Tiira-lintutietopalvelu). Merkkejä reviirihavainnoista on enemmän kuin väli vuosina, jolloin jatkuva yhdistyksemme toimesta tehty, asiantunteva kartoitus on ollut tauolla. Rohkaisevia ensiaskelia riekon elinolosuhteiden helpottumiseksi on saatu lisää yksityisiltä suojelualueilta, kuten Salojennevalta. Hyvin todennäköisesti riekkoesiintymien ydinalueilla Alkkianvuoren ympäristössä ja sen soilla on edelleen riekkokantaa olemassa.

---

² SATAKUNNAN MAAKUNNALLISESTI ARVOKKAAT LINTUALUEET 2006 - 2014

Riekkojen esiintymisalueita uhkaa tuulivoimapuistorakentaminen esimerkiksi Ylimysnevalla, Rengassalon liepeillä ja Paunukankaalla. Talvisia jälkiä vuoren lähistön metsäteiden varsien koivu- ja pajupensaikoissa on tehty niin ikään kevättalvella 2022. Riekkotalueita näissä suunnissa uhkaa kuitenkin Takakankaan-Pihlajaharjun tuulipuistohanke. Ylimysnevalta on kuorittu lisäksi rahkasammalta kasvuturvetarpeisiin ja alue edellyttäisi ennallistamista, jonka kannattavuus on tuulivoimapuistohankkeen vuoksi uudelleen harkittavana.

Kantaverkkolinjausta ei tulisi siis viedä enää arvokkaiden riekkotalueiden läheisyyteen. Juuri riekkko, kuten myös muut kanalinnut ovat alltiita voimaverkkotörmäyksille. Alueen uhanalaista riekkokantaa ei tule eristää tuulivoimapuiston ja voimaverkkolinjojen sisään.

Parkanon pohjoisosissa pesivän suuren petolinnun reviiri- ja saalistusalue vaihtopesineen tulisi myös huomioida pohjoisen vaihtoehdon poissulkevana linjausvaihtoehtona.

1.4. Eteläinen linjaus

Eteläinen linjaus viistää niin ikään erittäin merkittäviä linnusto- ja luonnonarvoalueita. Näitä ovat Saukonsuon, Häädetkeitaan Natura 2000-alue (SAC) ja siihen liittyvien erityisten suojelutoimien alueet. Lisäksi linjaus pujottelee avointen vesien ja metsäjärvien läheisyydessä, millä on suuri merkitys linnuston kokoontumis- ja levähdyspaikkoina sekä saalistusalueina.

Saukonsuon MAALI-alueen³ ylittäessään linjaehdotus kulkee merkittäväksi inventoidun suoalueen läpi. Saukonsuon eteläinen osa on ennallistettu ja odotusarvo sen merkityksestä linnustoalueena luonnollisesti kasvussa.

Häädetkeitaalla ja metsäjärvien läheisyydessä pesivien suurten lintujen reviirit ja "ison petolinnun vaihtopesät ja saalistusreviiri" suuntautuu pohjoisen ja Karvian suuntaan toisin kuin joissain lähdetiedoissa esitetään. Erityisesti haukat, kotkat, haikarat ja muut suurikokoiset linnut ovat alltiita törmäyksille. Kaikkien näiden lajien esiintyvyydestä on näyttöä. Esimerkiksi juuri sääksien merkittäväksi kuolinsyyksi on todettu voimajohtoihin törmääminen.

Metsäjärviltä Häädetkeitaan itä- ja pohjoispuolelta on myös havaintoja uhanalaisista lajeista. Lintuselvityksiä on tehty mm. vesienhoidon hankkeita selvitettäessä.

Eteläinen linjausvaihtoehto kulkee hyvin ahtaasti Pirttijärven ja Häädetjärven välissä olevaa kaistaa pitkin ja muodostaa merkittävän haitan niin linnustolle kuin muullekin luonnolle ja ympäristölle.

Karvian Suomijärven lintukosteikko (Natura 2000 -kohde) on syntynyt mittavan maankäytön seurauksena järven umpeenkasvun, mataluuden ja rehevyyden johdosta. Niin pitkään kuin alue kykenee tarjoamaan umpeenkasvun uhkaamalla alueella myös avointa vesitilaa, se säilyttää arvoaan linnustoalueena. Avovesialueiden väheneminen on selvästi heikentänyt järven lintuvesiarvoa myös maakunnallisen lintualueselvityksen jälkeisenä aikana.

---

³ Pirkanmaan tärkeät lintualueet – Loppuraportti MAALI-hankkeesta 2014

Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 alue on kuitenkin huomioitu HELMI-ohjelman toteuttamiskohteena tavoitteena lisätä vesialaa ja tehdä mahdollisesti ravintoketjukunnostuksia. Toteuttamishankkeet eivät ole kuitenkaan aiempien vuosien varrella edenneet vapaaehtoistyön puutteen vuoksi. Suomijärven huomioiminen on kantaverkkolinjauksissa hankala asia.

1.5. Esitys uudesta kantaverkkolinjauksesta

Parkanon kaupungin alueelle tehtävä uusi kantaverkkolinjaus on YVA-ohjelman mukaan pituudeltaan huomattavan suuri osa koko Kristiinankaupunki-Nokia linjausta. Lisäksi Parkanon osalta on kyse täysin uusista linjauksista Parkano-Karvia suunnassa ja vähäisemmistä uusista linjauksista suunnassa Parkano-Nokia.

Esitämme tutkittavaksi karttaliitteen 3 mukaista ja asiakirjan loppuun kuvana laitettua vaihtoehtoa. Sen erkanemiskohta siirtyisi Fingridin suunnitteleman eteläisen risteyskohdan sijaan pohjoisemmaksi Parkanon rautatieasemalle saakka. Tällä linjauksella vältettäisiin Parkanon keskustan tuntumaan ja sen keskeisen lähivirkistys- ja vapaa-ajan läheisyyteen syntyvää haittaa.

Karttaesityksen muodostamassa vaihtoehdossa jouduttaisiin ylittämään rantojen suojeleluohjelmaan kuuluva Savajärvi, mutta sen kapeimmassa kohdassa lienee mahdollista välttää pylväikköjen rakentamista kapealle rantojen suojelelu vyöhykkeelle. Luonnollisesti tämä edellyttää Natura-arviointia ja linjan tarkemman kulun määrittämistä rautatieasemalta kohti Kaitojen vesien ylitystä. Kapeimmalla Savajärven kohdalla Kaitojen vesien ylityskohdassa ei ole vapaa-ajan rakennuksia. Savajärven luontoarvoja turvetuotannon sijoituspaikkaa Mustakeitaalle sijoitettaessa ei nähty ongelmallisena eikä Natura-arviointia tarpeellisena, koska ko. kohdassa ei ilmennyt erityisiä luontoarvoja. Toista puolta rannasta ei ollut silloin tarve tutkia.

Linjan jatko kolmostien ylityksen jälkeen hyvinkin mittavalta matkalta olisi mahdollista yritysten ja pääasiassa Metsähallituksen monikäyttömetsien alueella, jotka ovat jo nykyisessä käytössään pirstaloituneet turvetuotantoalueiden ja tehokkaan metsätalouden ja maa-ainesten ottamisen vuoksi.

Esitämme, että uutta linjausta viedään Savajärven ja kolmostien ylityksen ja Visurin ampumaradan jälkeen pohjoisemmaksi niin, että se kiertää alueen metsäjärvet selvästi niiden pohjoispuolelta, kulkee Murronnevan pohjoispuolelta Untilannevan pohjoisempia reuna-alueita pitkin kohden Fingridin pohjoista vaihtoehtolinjausta Tuulen kylän pohjoispuolelle ja tavoittaa siellä alkuperäisen pohjoisen linjasuunnitelman. Arvioimme että pohjavesialueet olisi mahdollista lähes kokonaan välttää jopa Karjanmaan alueella.

1.6. Esityksen perustelut

Arvioimme, että ehdotuksemme on tutkimisen arvoinen monesta eri syystä.

Uudella linjavaihtoehdolla voidaan vähentää eteläisen vaihtoehdon ympäristölle ja linnustolle aiheuttamia haittoja merkittävästi. Sillä voidaan vähentää myös pohjoisen

vaihtoehdon uhanalaiselle riekolle sekä Geopark-alueelle ja Pohjois-Parkanon kylän tuntumaan aiheutuvia haittoja.

Ehdotuksen mukainen eteläisen ja pohjoisen linjan väliin asettava linjausvaihtoehto ei merkittävässä määrin lisää johtokäytävän pituutta. Maakunnan rajoille suunniteltujen tuulivoimaloiden kytkeminen verkkoon mahdollistuu olemassa olevia käytäviä pitkin rautatieaseman suuntaan tai kantaverkon muuhun liityntäpaikkaan Alkkiantien varren suuntaisina johtokäytävinä.

Näemme myös etua siinä, että aurinkovoiman kytkeminen verkkoon helpottuu, jos sitä tulevaisuudessa rakentuu käytöstä poistetuille ja poistumassa oleville turvetuotantoalueille.

Alueen luontoarvot ovat voimakkaan maankäytön vuoksi heikentyneet. Suurten lintujen arvioidaan välttävän tuulivoimapuistoja ja oppivan kiertämään niitä. Tästä syystä voitaisiin myös voimaverkkovahinkojen arvioida vähenevän muuttoaikana, kun suunniteltu Takakankaan-Pihlajaharjun tuulipuisto ajan kanssa ohjaisi niiden lentokäyttäytymistä puiston läheisyydessä.

Toisaalta myös tuulivoimaloiden välkkyvät ja punaiset valot vaikuttavat linnustoon ja sen käyttäytymiseen. Kun eteläinen vaihtoehto edellyttäisi myös runsaasti linnuston suojaksi laitettavia voimaverkkoesteitä, niiden asettaminen monikäyttömetsän alueelle ja Takakankaan-Pihlajaharjun lähemmille vaikutuskehille ei aiheuttaisi uutta esteettistä haittaa, kuten voimaverkon läheisyys aivan asutuksen ja järvien läheisyydessä tekee.

Kantaverkkokäytävä voidaan suunnitella kulkemaan pitkälle valtionomisteisia maita pitkin, joiden luontoarvot ovat jo vähentyneet voimakkaan maankäytön takia, jolloin yksityisille maanomistajille aiheutuvat haitat vähenevät. Sähköasema rautatien yhteyteen on luonteva sijoituspaikka. Olemassa olevia johtokäytäviä vapautuu jakeluverkkoyhtiöiden käyttöön ja liityntä kantaverkkoon helpottuu. Kantaverkkolinjaus ei vaikuta kaupungin omaan kaavoitussuunnitteluun ja kehittämiseen siinä määrin kuin esityksessä olevat vaihtoehdot tekevät.

Arviointia tulee tehdä mielestämme myös siten, että mahdollinen ratahanke välillä Parkano-Tampere tai Parkano-Seinäjoki toteutuu lähivuosikymmenen aikana. Kantaverkko ja ratasuunnitelmat syövät samaa maastokäytäväätilaa.

1.7. Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen lausunto asiasta

Yhdymme tämän lausunnon myötä Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen antamaan lausuntoon asiassa ja erityisesti siihen, että ns. keskimäinen vaihtoehto tulisi selvittää.

3. Pohjavesien suojeluun, maa- ja kallioperään liittyvät huomiot

3.1. Kallioperä, maaperä ja arseeni

Kallioperää esitellään YVA:ssa yleisluontoisesti, vaikka sillä on merkittävä vaikutus vesiin ja niiden valuma-alueille. Esimerkiksi Hämeenkyrön, Ylöjärven ja Nokian kallioperässä on happamia tuliperäisiä kivilajeja, joiden sijainti on tarpeen selvittää pylväspaikkoja sijoitettaessa.

Koko maan mittakaavassa Pirkanmaa on keskeistä arseenialuetta. Maan kaivamisissa arseenia vapautuu ja kulkeutuu pohjavesiin. Arseeni ei katoa paljastuneesta maasta mihinkään ja sitä voi vapautua niin kauan, kuin maannos tai murske on alttiina sateelle ja tuulelle. Vesistöihin joutuessaan arseeni on vakava riski.

Arseenin esiintyminen tulee selvittää Fingridin voimajohtoa koskevien alueiden valuma-alueella.

1.8. Pohjavesiesiintymien alueet

Fingridin kantaverkon Kristiinankaupunki-Nokia suunnittelualueilla esiintyy useita pohjavesialueita ja myös risteäviä pohjavesialuetta. Esimerkiksi Pinsiönkangas sisältyy itä-kaakko/länsi-luode-suuntaiseen, yli 1000 metrin mittaiseen Ylöjärvenharjun 1-luokan pohjavesialueeseen, jota suunnittelualue leikkaa. Kyseisen uuden johtokäytävän linjauksen kulma edellyttäisi johdon pylvästä, joka sijoittuisi Hämeenkyrön ja Ylöjärven kuntien rajalle Pinsiönkankaalla.

Katsomme, että YVA-selostuksessa pohjavesien ehdoton pilaamiskielto tulee huomioida ja pylväiden sijoittamista pohjavesialueille tulee ehdottomasti välttää. (YSL 17 § 27.6.2014 Pohjaveden pilaamiskielto)

Mikäli pylväitä äärimmäisistä tarpeista johtuen kuitenkin jouduttaisiin sijoittamaan pohjavesialueelle, pohjaveden korkeustasot ja mahdollisen paineellisen pohjaveden esiintyminen pylväspaikoilla tulee selvittää pohjatutkimusten aikana tehtävien kairauksien yhteydessä ja tarpeen vaatiessa hakea työlle vesilupa. Mikäli pohjavesivaikutteisille paikoille sijoitetaan pylväitä, tulee kustakin tällaisesta sijoituspaikasta tehdä selvitys selostuksen yhteyteen.

Pohjavesialueella ei tule säilyttää mitään kemikaaleja, ja niillä liikuttaessa on otettava huomioon koneiden öljyvudon riski. Työkoneita ei tule säilyttää käyttämättöminä pohjavesialueilla.

Maaperän muokkaaminen tulee rajoittaa mahdollisimman vähäiseksi.

Tunnistettujen arvokkaiden luontokohteiden säilyminen tulee varmistaa erillisellä ohjeistuksella. Maastoon tulee merkitä sellaiset luonto- ja kulttuuriarvot sekä muut huomioitavat maastokohtat, jotka on ympäristövaikutusten arvioinnin tulosten mukaan kierrettävä johtokäytävää rakennettaessa.

Tampereella 5.12.2022

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry.

Antti Virnes
puheenjohtaja

Sari Hämäläinen
järjestösihteeri

Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry.

Marko Jaakkola
puheenjohtaja

Keijo Rantanen
sihteeri

Kyrön Luonto ry

Jussi Niinenmaa
puheenjohtaja

Heidi Honkamäki
sihteeri

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry.

Arja Pihlaja
puheenjohtaja

Marja-Liisa Herrala
sihteeri

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ry.

Hannu Raittinen
puheenjohtaja

Halla Savisaari
sihteeri

Liitteet (4):

Liite 1a: Uusi vaihtoehtolinjaus Pinsiönlähteen ja Ylä-Pinsiön asutuksen kiertämiseksi

Liite 1b: Ympäristövaikutusten arviointiselosteen linjaus Pinsiönlähteen vieritse

Liite 2: Heinijärven ja Alinenjärven vaihtoehtoinen linjaus näiden länsipuolelta

Liite 3: Ehdotus Parkano-Karvia uuden johtokäytävän sijainnista_ YSY_Retkikartta -
Metsähallitus

Liite 3 (Myös kuvana seuraavalla sivulla):

Linjahahmotelma aniliinin värisenä viivana paikkamerkkien osoittamana, ruudutetut ja viivoitetut alueet MH- monikäyttömetsät, muut merkit karttaselitteessä

